

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és osütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félésre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári okmány száma 10.489. szám.

Rajtunk a sor...

Megirtuk, hogy a „Székely-Szövetség” Marosvásárhelyen mult vasárnap tartott népes ülésén szívesen fogadta a székelyudvarhelyi Székely Társaság meghívását és határozatilag kimondta, hogy ezidei nagygyűlését augusztus hó 24-ike körül Székelyudvarhelyen fogja megtartani.

Azok számára, kik eddig akár kicsinylésből, akár nagyuri negligálásból nem méltatták figyelmükre az erdélyrészi Székely Társaságok áldásos működését, kikhez e szerint el sem juthattott a mult évben Szamosújváron oly impozáns módon lezajlott nagygyűlés híre, ideiktatjuk, hogy annak lefolyásáról, nemcsak a szűkebb határokbán működő erdélyi sajtó, de az összes budapesti hírlapok is hasábonon át megemlékeztek, hogy az egész kormány, az egyes minisztériumok ressortjai képviseltették magukat és az ország színe-java odasereglett a székely nép bajainak tanulmányozására, szeretetteljes meghallgatására. Azon a gyűlésen mondta ki gróf Bethlen hazafias aggodalmu, jelentős nagy mondatát: Ez az utolsó generáció, mely a Székelyföldet megmentheti; ha ez nyom nélkül munkálkodik, elpusztul az egész székely nép!

Mint egy rég elnyomott panasza feltörő jajkiáltása hangzott végig ez intő szózat az egész Székelyföldön; hozzánk is eljutott és felrázott a tétlenségből néhány melegsívű székelyt, a kik eddig is szent bizalommal, lassu bár — de ernyedetlen munkával, új életre keltették a már-már feledésbe jutott gazdátlan Székely Társaságot és igyekeztek annak eddig is minél több hívet és lelkesedő munkást toborzani. Még csak a kezdet kezdetén állunk; tapogatózva keressük még azt az irányt, melyen ez a társaság megtalálhatná útját és módját, miként lehetne legelsőbbben a megye és város ezer meg ezer bajain segíteni. E törekvéseknek erős kerékkötője a társaság szegénysége, vagyontalansága, mert az egy korona tagsági díj alig képes a folyó kiadásokat fedezni, arra pedig eddig sem idő, sem alkalom nem nyílt, hogy más forrásokat is találhasson vagyona gyarapítására, a mi különben is nem elsőrendű célja, mert ha lesz vagyona, alapszabálysze-

rűen az is csak közintézeti, speciálisan székely ügyek támogatására szolgálhat.

Most bontogatja szárnyait, most teszi meg első nagyobb lépését és ebben a székely társadalom minden egyes lelkes tagjának szíves, buzgó támogatását kéri...

Rajtunk a sor megmutatni, hogy meghívott vendégeinket városunkhoz méltó székely szeretettel, tárt karokkal fogadjuk; aki most visszavonul, aki most is kicsinykedik, a ki bármily okból elvonja tevékenységét és indokolatlanul — talán sértett hiúságból — félre áll, az csorbát üt a székely vendégszeretet jó hírnevén. Rövid az idő augusztusig, sok és nagy teendő vár reánk, de ha egyenlő lelkesedéssel fogunk a nagy munkához, ha egyenlőn felosztjuk egymás között, ha mindenki egyenlően kiveszi, megköveteli belőle részét — a mint ez most mindenkinek kötelessége ugy a megye, mint a város reputációja érdekében, — akkor minden egyesre oly kevés jut belőle, hogy annak édes terhét azon megnyugtató tudattal viselheti: hogy ő is hozzájárult egy por-szemmel a nagy munkához.

Hinni akarjuk, hogy ugy a megye, mint a város érzi a megtisztelés nagy erkölcsi jelentőségét és szegénységünkhöz mérten nem fog a meghozandó szerény áldozatoktól visszariadni; hinni szeretjük, hogy ur és polgár egyaránt megnyitja vendégszerető hajlékát az érkező székely testvérek előtt...

Rajtunk a sor! meg kell mutatnunk, hogy erre a kitüntetésre mindenben érdemesek vagyunk! Mutassuk meg, a mi kevesünk van és panaszoljuk el mindazt a sokat, a mi legjobb törekvéseinknek eddig gátlólag útját állotta, mutassunk rá sebeinkre, hogy azokra gyógyulást találhassunk.

A kételkedőket zárjuk ki magunkból; senkise mondhasa, hogy ezt vagy amazt nem lehet megcsinálni. Mindent lehet, csak akarnunk kell. Hozzuk rendbe — a mennyire az idő engedi — városunk tájékát; ur és polgár vállvetve igyekezzék az alkalmat megragadni, hogy helyzetünkön némileg változtathassunk.

Csináljunk meg mindent, a mit csak lehet, a mit gyenge erőnkől megbirunk, van helyünk elég; a gyülekezésre, előadásokra alkalmas a megyeház

nagyterme épugy, mint a Budapest szálloda; a kiállításokra rendelkezésre állanak az akkor éppen üresen álló iskolai tan- és tornatermek, szűkebb kiállításra a „Polgári Önképző” terme is. Be kell mutatnunk gazdag Tantermünk eddig gyűjtött szép anyagát; az a lelkes tanfőrfő Chalupka Rezső, a ki nem sajnált sem időt, sem fáradságot a gyűjtésre, bizonyos arra is talál módot és alkalmat, hogy bár ideiglenesen rendezze és bemutassa. Van gazdag háziiparunk, melyből egy rögtönzött kiállítást könnyű szerrel bemutathatunk; mindent de mindent bele kell vonnunk abba a szűk keretbe, melyet az idő és tér előttünk megszab, de eredményt csak ugy és akkor várhatunk, ha komolyan és becsületesen, egymást buzdítva és támogatva a munkához fogunk. Ne keressük itt és ebben is az elsőséget, az egyéni érvényesülést; egy legyen a cél: a közjó és a székely becsület, megyénk és városunk jó hírnevének szilárdítása. Rajongással, örömmel, hagyományos székely lelkesedéssel fogjunk a munkához! Székely testvéreink szeretettel jönnek hozzánk, fogadjuk őket tárt karokkal, meleg szeretettel!

Rajtunk a sor!...

Deréki Antal.

Pártok egyesülése.

A gyámoltalan, éhvelten embernek tulajdonképpen nincs ellensége; nincs is szüksége neki ezekre; felemészti őt a saját éhveltsége... Az ilyen embernek nem ellenségeskedés, hanem szánalom jár ki...

Ellenségei csupán a valamire való embernek vannak; lehet hogy sikerrel küzd meg velük; lehet hogy letiporják; de az utóbbi eset mellett is áll, hogy ő mégis volt valaki...

Van tehát valami vigasztaló abban a keserű tudatban is, hogy a magyar nemzet és a magyar nemzetállam eszméjének mindig szép számban voltak ellenségei s hogy ezek újabban gombamódra kezdtek szaporodni.

Eltekintve az uralkodó háznak a magyar nemzet törekvéseivel szemben állandóan tanusított ellenszenves tartózkodó magatartásától, a belső ellenségeknek egész legiója fárad, dolgozik, többnyire alattomos utakon meg nem engedett céljaikhoz méltó eszközökkel az egységes nemzetállam ellen.

Az uralkodóház nagy történelmi multjánál erre és vagyoni erejére

alapított, európaszerte elismert tekintélyénél fogva erős hatalmi tényező már magába véve s ha ez a tényező a nemzetállam ellen alattomos utakon dolgozó elemekkel összetalálkozik, működésre összefog s ha még mindehhez ami régi átkunk, a többnyire kicsinyes érdekek szűlté szétválás, széthúzás is hozzájárul (amint ez eddig volt) akkor a nemzetállam eszméje, gyökerezzék az bármilyen erős történelmi és emberi jogokban, soha sem lesz megvalósítható, soha testet öltött valósággá nem válik, akkor ezen eszme munkásaira eredmény soha, hanem inkább szenvedés és mártír koszoru vár...

A szervezetlen, kicsinyes érdekek által szétszaggatott magyar nemzet ilyen két tűz között áll századok óta, ilyen két hatalmas, ellenséges áramlat fojtogató kísérleteivel szemben vivja az önvédelem, az önfentartás rettenetes harcát, egyik kezét állandóan a kardmarkolatán, a másikat az igazság, a törvény könyvében pihentetve...

Gyönyörű, megható jelenet, ha egy nemzet — szabadságáért, életéért elvérzik, elhull, de ezt a sorsot, ha nincs rákényszerítve, csak az a nemzet választhatja magának, amelyet a korszak és az események logikája a maga individualis nemzeti létének feladására kényszerít s gyáva megadással a történelem színpadáról lelépni nem akar; de nem választhatja az a nemzet, a mely magát még nagy feladatokra érzi hivatottnak, képesnek és jogosítottnak.

A mi eddigi hagyományos politikánk egészen ezen az uton halad; ennek már egyszer vége kell szakadjon. A magyar közélet irányának e tekintetben gyökeresen át kell alakulnia, ugy fölfelé, mint lefelé.

Politikai életünk ilyen irányu átalakítását a választói jog általánosításától vártuk és várjuk.

A jogkiterjesztés egyik célja éppen az, hogy az állampolgárok minden jelentősebb csoportjának nézetiránya a parlamentben, a nyilvánosság e törvényes fórumán képviseltetve találjon és egyetlen-egy politikai törekvés se igyekezzék alattomos utakon, bujkálva meg nem engedett eszközökkel érvényesülni, hanem törvényes formák között, nyílt színen, a felelősség teljes érzetével dolgozzék céljáért és vesse alá magát az egészséges fejlődés törvényeinek. Így majd megláthatjuk ellenségeinket, megismerhetjük céljaikat, eszközeiket s védekezhetünk velük szemben.

Ezen a vonalon lefelé tehát nem akarunk haremegszüntetést, ezt nem is érhetjük el; csupán azt akarjuk, hogy a nemzetállammal ellentétes elvi alapra helyezkedők törvénye

mederben folyó és a nyilvánosság ellenőrzése alatt álló küzdelemre kényszerüljenek, hadd tünjék ki, hogy vajjon a titokzatos bujkálás volt-e egyetlen erősségük vagy pedig ügyükben, céljaikban is van erő és igazság!

Fölfelé azonban már meg kell szünni annak a természetellenes állapotnak, hogy a magyar nemzet a magyar királyi hatalom támogató és segítő ereje nélkül, sőt ezen hatalommal szemben törjön céljai felé...

A magyar szent korona fénye, tekintélye és hatalma a nemzet átruházásából, áldozatkészségéből ered és táplálkozik; az a hatalom a nemzeté. Azt a nemzet céljai elnyomására használni nem lehet.

A magyar állam függetlenségének kiépítésében — nemzet az uralkodóval egyetértésben — és ennek kedvéért a lassu, fokozatos fejlődés álláspontjára helyezkedve kell halad-jon előre!

A megértés útját és módját ennek a két tényezőnek hamarosan meg kell találni, mert a közeli évtizedek a magyar állami függetlenség szempontjából alapvető fontosságú kérdéseket érlelnek meg a — megoldásra.

S minthogy ezek a kérdések magyar emberek között külön politikai csoportosulás alapjául nem szolgálhatnak, meg kell e hazában szünni nemcsak az uralkodó és a nemzet, hanem — legalább fix időre — a magyar és magyar közti harcnak is és egyesülni kell minden tényezőnek, közjogi és gazdasági függetlenségünk alapjait lerakó, már a közelben megvalósítható nagy feladatokra, továbbá a belpolitikai, vagyis a gazdasági, szociális és kulturális reformok keresztülvitelére, melyek ezt a nemzetet gazdaggá, művelté és hatalmassá fogják tenni.

Attól senki se tartson, hogy a teljes állami önállóság utáni vágy és törekvés elszunnyad, elalszik; ezt a vágyat százados küzdelmek vették bele kitörölhetetlenül a szívekbe és ezen küzdelmek kimagasló alakjainak, hőseinek, vértanúinak fokozódó tisztelete élénkíti, ébreszti fel állandóan a nemzeti köztudatban; azonkívül az anyagi és szellemi jólét ezt a vágyat, amelyet szent hagyományként vesz át elődeitől a gyermek, az unoka, csak erősítheti...

Az anyagi és szellemi jólét ad igazi alapot és tartalmat a függetlenségnek; ez emeli a nemzetet az önérték és öntudat azon magaslatára, ahol a függetlenséget nem kérik, hanem követelik...

Hogy mit vált reményeinkből valóra a parlamenti reform, azt a jövő mutatja meg, de a legújabb politikai szenzáció, az összes hazafias alapon álló magyar pártok egyesülésének meglehetősen komoly helyről és formában felszínre vetett gondolata kétségtelenül bizonyítja azt, hogy a reform már az előkészületek stádiumában érezteti a közéletet reformáló, felfrissítő, jótékony erejét...

Ez pedig elég arra, hogy a legnagyobb reményekkel eltelve és higgadtan tekintsünk a jövő felé...

Bálint Endre.

Földmívelők országos tudakozó irodája.

Minden minisztérium, bíróság, közhivatal előtt látunk gyámoltalanul ácsorgó, kérdezősködő falusi embereket, ahogy órákat eltöltenek, mindenkit megszólítanak, felvilágosítást kérnek, könyörögnek, hebegnek s végre is dolgavégezetlen káromkodva ott hagyják a maguk nagy dolgát, amiért napokat utaztak, tömeg pénzt elköltöttek s szívében kegyetlen gyűlölettel eltelve az uri osztály iránt hazautaznak. Gyűlöletesen beszélnék a kabátos osztályról, amely az ő nagy bajukkal egy cseppet se törődik; akiket megszólítanak, azok tele dologgal szaladgáló ideges városi emberek s hiába könyörögnek, azok még csak egy pillanatra se állanak meg, hogy meghallgassák őket és a másik fajtája, aki mégis a paraszt zavaros előadása nyomán tanácsot ad, talán még nagyobb szerecséltenség. Mert maga is avatatlan a dologban s olyan nyomon utasítja őt, ami még nagyobb és sikertelenebb időtöltésre készíti. Mindezt a szegény falusi embernek nagy öröme, hozzájuk való nagy jóindulat'at meglátta Darányi földmívelésiügyi miniszter s egy új intézményt illeszt be munkakerületébe: a Földmívelők Országos Tudakozó Irodáját.

Meg merjük jósolni, hogy egyhamar a miniszter népszerűbb dolgot nem csinálhatott s merjük mondani, hogy szükségesebb dolgot is alig. Az intézmény igen jól illeszkedik be az országos munkasközvetítői intézmény keretébe s ellátásával a miniszter Froniusz Aurél miniszteri segédfogalmazót bizta meg.

A miniszter főleg arra gondol, hogy az a gazdasági fellendülés, amelyet az utóbbi években még a kisebb gazdaságok rentabilisebbé tételére végeznek, egész sereg közvetlen felvilágosítás s tanácskérésre készíti a falusi embert. A földmívelésiügyi minisztérium maga oly széles területen dolgozik, hogy egész serege merült föl már eddig is azoknak az eseteknek, mikor kis- és nagy gazda, munkásnak közvetlenül akadt kérdezni valója a földmívelésiügyi minisztériumban.

És az a falusi ember, aki még a fővárosban sohase járt, akit megszédítenek ennek a duzzadó, folyton fejlődő városnak világvárosias arányai, hogy tudott volna eligazodni egy minisztérium száz meg száz büro-jába? Hiszen mire oda ért kiverte homlokát a veríték s mikor avatatlanul egyik-másik hivatalba nyit, a céltól még épp oly messze van, mintha otthon lenne. És akkor kezdődik az új nehézség, ha végre valahogy odatalál, akihez járója van. A jogi terminológiában, a paragrafusok labirintusaiban semmi jártassága nincs, nem tudja még a legegyszerűbb dologról se a tárgyilagos ügyállást, a maga óhaját szabatos egyszerűségben elmondani. A tudakozó irodának az instanciás-ember zavaros beszédéből kell kihámozni a dolgot és azt a részletet, amely őt a hosszú utra elkényszerítette. Nyilvános, hogy a hivatal vezetése a néphez való igaz szeretetet kíván s sokszoros türelmet, de az is igaz, hogy a miniszter intenciója nem más, minthogy gyorsan, idővesztegetés

nélkül mindazok, akik a tudakozó irodába jönnek, a kellő utbaigazítást megnyerjék. Különös hivatása lesz az új intézménynek, Darányinak a földmívelési ügy haladására szolgáló institúciót ismertetni természetesen ez az iroda munkájának sulypontja a tárca területén marad. Ám, hogy egy-egy esetben a tudakozó iroda működése a társmisztériumok egy-egy ügyosztályáig is eljut, a kérdés természetéből következik.

A miniszter szociális érzékét és jó szívét dicséri az intézmény. Sokkal harmonikusabb, sokkal bizalmasabb volna az egymásra utalt gazdasági osztályok érintkezése, ha a nép fiát minden adott esetben s lehetőleg az altruizmus alapján jóra való tanácsos látta volna el. Amit mulasztottunk ezen a téren, azt részben Darányi nemes célzatu intézménye van hivatva pótolni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A zsellér.

Írta: József János.

Közelebbről találkozám

Egy ismerős emberemmel

S midőn kérdém: gazdagszik-e,

Avagy küzd a szegénységgel?

Igy felele: „szegény vagyok,

Nincsen semmi; a nap alatt,

Asztalomra csak úgy néha

Kerül egy-egy meleg falat“.

„Mig az ügyvéd el nem vette

Ingó-bingó javaimat:

Hájjal kentem a szekerem,

Nem nyikorgott, vigan haladt.

Most zsellére vagyok neki

S ahogy fujja, úgy kell járnom,

A folytonos munka miatt

Nincsen nyugtom, nincsen álmom“.

Ne busuljon — vigasztalám —

Hisz nyughatik majd eleget,

Hogyha kihült teteméhez

Állítják a fakeszertet.

„Akkor sem lesz pihenésem,

A siron tul sem lesz nyugtom;

Ügyvéd gazdám alatt ott majd

A tüzet kell szitogatnom“.

— **Székesy vasutakról.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara Borszéký Soma nyug. miniszteri osztálytanácsoshoz a helyi érdekű székesy vasutvonalak tervezése ügyében értesítést küldött, melynek tartalma némi reményt nyújt arra, hogy a kereskedelmi minisztériumban komolyan foglalkoznak, a székesy városokat összekötő vasutvonalak kiépítése tervével, miáltal a székesy közgazdasági, kereskedelmi és ipari viszonyok hatalmas fellendülésnek indulnának. Ime, itt adjuk az érdekes írás szövegezt:

A kereskedelmi miniszter ur fölhívta volt kamaránkat, hogy a jövőben kiépítendő helyi érdekű vasúti vonalak tervezetét állapítsa és terjessze föl. Kamaránk e felhívásnak eleget tett. A helyi érdekű vasutvonalakat azonban úgy állította össze, hogy azok szakaszonkénti kiépítése esetében összefüggésben egymással a Székelyföld derekát átszelő fővasutvonal kialakulását lehetővé tegyék, illetőleg, hogy idővel megvalósítható legyen a méltóságod által javasolt nagy fontosságú székesy transversális vasút. Hogy ezen kívánságnak nagyobb nyomtatékot adjunk, egyide-

jűleg felterjesztettük méltóságodnak a székesy vasutakról írt munkáját is és arra felhívtuk a kereskedelmi miniszter ur önagyméltóságának figyelmét. A kamara vasúti tervezete a most nyomtatás alatt álló évi je lentésben közöltetni fog. Elismeréssel emlékezett meg kamaránk ez ügy tárgyalása során Méltóságodnak hazafias uttörő munkálkodásáról is, minek az [] alatt csatolt jegyzőkönyvben kifejezést adott. A kamarának ezen határozatát örömmel hozzuk méltóságod tudomására. *Tauszig* kir. tanácsos, elnök. *Szakács Péter* titkár.

— **Rp. Keserű labdacso** a Böm-bölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Esett eső karikára

Városunk szép határára,

Nem mosta el az örömtünk:

Talán vigan szüretelünk.

Tárt karokkal, nagy lelkesen

Várjuk vendégeink készen,

Székesy testvért hozza Isten!

Nálunk egész otthon léssen.

Mutassuk meg, hogy mit tudunk

Ha egymásra támaszkodunk;

De nem a koresma ajtóba,

Hanem minden szépbe-jóba.

A koresmáros is már pedzi,

Kezét vigan dörzsölgeti:

Hogyha vendéglátás léssen

Koresmája sem lesz üresen,

S a haszna az övé léssen...

Dr Veritás.

— **Kinevezés.** Ugron Ákos főispán Máthé Tibor és Tompa László közgazgatási gyakornokokat díjas gyakornokokká nevezte ki.

— **Tűrhetetlen állapotok** uralkodnak a postai szállítások körül és megáll az ember esze, hogy tulajdonképpen kit is vádoljon e könnyelműséggel határos mulasztásokért, mert bár vicinálisunk mostanában elég pontos időkben érkeznek be állomásunkra, mégis megtörténik, hogy a vármegye székhelye egyik napról a másikra hírlapok nélkül marad és teljes sötétségben áll a nagyvilágban történekekkel szemben. Nem nálunk kell tehát keresnünk a hibát, hanem Héjjasfalván, vagy Segesvárt, a hol a hírlapsomagokat vagy elfelejtik leadni vagy elmulasztják feladni és így megtörténik, hogy a délutáni lapokat csak másnap reggel, a reggeli lapokat a legjobb esetben délután, vagy csak másnap kaphatjuk. Derék postafelügyelőnk, a ki már a közönség iránti előzékenységének és ildomos bánásmódjának oly sok tanujelét adta, ez uton felkérjük, hogy — amennyiben ez hatalmában áll, — intézkedjék sürgősen e mizériák megszüntetése iránt, miáltal közönségünket csak újabb halálra kötelezheti.

— **A helybeli Székely Dalegylet** pünkösdi másodnapjára hirdetett tánc- és kapcsolatos sétatáncversenye, az ugyanazon rendezendő műkedvelői előadásra való tekintetből pünkösdi első napján a Koronkai-féle kerthe-lyiségben tartatik meg. Kedvezőtlen idő esetén pedig jövő hó 14-ikére marad. — A folyó hó 24-ére összehívott évi rendes közgyűlés részvételtség miatt ma, vasárnap este 8 órakor a róm. kath. fiúiskola termében — tekintet nélkül a megjelent tagok számárányára — megtartatik.

— **Legyen világosság.** Villamos világításunk most már csakugyan

kezdését veszi. E héten megérkezett az üzemvezető mérnök is Lábás Endre okleveles gépészmérnök személyében. — Ma a házaknál tartották meg a próbavilágítást. Mint értesülünk június hó első napjaiban valószínűleg 3-án vagy 4-én, állandóan megindul a villanyvilágítás városunkban, melyet eddig az késleltetett, hogy helyenként a vezetősövek be voltak dugulva. A jelzett időre azonban ez az akadály is elháríthatik és fényben fog uszni minden, aminek eddig csak árnyéka volt.

— **A helybeli ref. collegium ifjusága,** szerdán este tartotta „Tornafünnepélyt” a Budapest-szálloda színháztermében, sajnos, nagyon gyér számu érdeklődők jelenlétében, pedig az estély táncvigalommal is egybe volt kötve. Szomorú jelenség az, hogy míg a „főköti estélyt” és minden olyan mulatságot, hol hiuságunk fiogtatásának tág tere nyílik, tömegesen látogatja közönségünk, addig ott, a hol a jövő nemzedék mutatja be erejét, ügyességét és bátorságát, túntetőleg távol marad, míthá ahhoz a jövő nemzedékhez, — mely államiságunk egyik legbiztosabb oszlopa kell hogy legyen, egyáltalán semmi köze se volna. Pedig a kik távol maradtak nagy és nemes élvezettől fosztották meg magukat; mert gyönyörűség volt nézni az erőteljű duzzadó fiatal sereget, milyen bámulatos precízióval, eleganciával, bátorsággal, sőt néha vakmerő biztossággal végezték a legnehezebb mutatványokat. Nem a hiuság vására, hanem a székely öserő megnyilatkozása volt ez, mely büszke bizalommal töltötte el lelkünket a jövő iránt és bizonyítéka volt annak, hogy: „nem fajult el még a székely vér”!! üdvözljük érte a székely ifjúságot és köszönetet mondunk a mesterüknek Szabó András tanárnak, a ki a lelki művelés mellett, az ifjuság testi erejét és férfias bátorságát is ily fokra emelte. Az ifjuság a nagy részvétlenség dacára is jó kedvvel végezte sikerült tornamutatványait és ugyanolyan jó kedvvel folytatta az utána következő táncot. Felülfizettek: Biró Áron 2 K, Baresay Károly 5 K, Gönczi Lajos, Gábor Márton 3—3 K, Solymossy Endre, Kovács Dániel, Jakab Zoltán Szabó András 2—2 K, Biró Sándor 8 K, dr Sebesi János 8 K, Szöllősi Ödön, Becsek Aladár, Hirsch Hermann 4—4 K, Marosi Antal (Lunka) Erzse Sándor (Pécs) 5—5 korona. Az estély bevétele 249 K, kiadás 203'84 K s így tiszta jövedelem 44 korona 16 fillér.

— **Műkedvelői előadás.** Pünkösöd másodnapján a „Budapest”-szálloda színháztermében táncal egybekötött műkedvelői előadást tartanak a sétatéri alap javára; mint értesültünk ez alkalomra a multkor már működött társaság néhány újabb taggal felfrisítve, Csiky Gergelynek a „Cifra nyomorúság” c. nagyhatású színművét adja elő.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli unitárius templom számára az alábbi kegyes ajándékozások tettek: 1. Deák Lajosné, Mátéffy Domokosné és Barabás Andrásné egy kiváló szépségű, valódi arannyal gazdagon himzett, kék plüs szőszék és papi székterítőt ajándékoztak, melynek értéke 330 korona. 2. Szász Ferenc helybeli asztalos mester egy szépen

kidolgozott és gondosan készített csinos urasztalt ajándékozott. Értéke 80 K. 3. Dr Demeter Lőrincné, Sándor Mózes, Deák Lajos és Barabás András 10—10 drb énekeskönyvet adtak. 4. Biró Ferenc asztalosmester 2 drb csinos énekjelző táblát ajándékozott. 5. Perselyekre Dr Demeter Árpád 6 K és Deák Lajos 3 koronát adott. 6. A templomszentelésre urvacsorai kenyeret és bort Deák Lajos és neje, Péter János és neje továbbá Pálffy Jenő ajándékozott. Mindenik kegyes adomány legyen kedves áldozat Isten előtt! A vallásos buzgóságnak eme szép megnyilatkozásaiért hálás köszönetet mond: Vári Albert lelkész.

— **Erdélyrészi vásárok.** Hétfőn június 1-én Kápolnokmonostor, Lekenecze, Réten; 2-án Bözöd, Brád, Szentbenedek, Zám; 3-án Deés; 4-én Alparét, Alsószombatfalva, Mócs, Orlát, Szászváros, Zilah; 5-én Magyarigen; 6-án Oláhláposbánya; 8-án Felvincz.

— **Dr Nagy György országgyűlési képviselőt** Tusnád községe díszpolgárává választotta. A díszpolgári oklevelet nagy ünnepségek keretében pünkösöd másodnapján adják át Nagy Györgynek.

— **Halálozások.** Pávai és göcsi Vajna Gáspár, nyug. kir. törvényszéki bíró és ügyvéd, ki mint kézdivásárhelyi törvényszéki vizsgáló-bíró egész környezetének általános szeretete és tisztelete mellett vonult nyugalomba és azóta is a közéletnek és a függetlenségi eszmének egyik lelkes harcosa volt, életének 68-ik, boldog házasságának 41-ik évében, e hó 25-én délután 3 órakor meghalt Nyárad-szeredában. Hült tetemeit e hó 27-én d. u. 3 órakor kísérték örök nyugalomra általános részvét mellett.

Szigeti Pistika 2 éves korában rövid szenvedés után e hó 25-én reggel jobblétre szenderült. Temetése Nagykásonaltizen e hó 27-én délután volt bánatos szülői és nagyszámu közönség részvétel mellett. A zsenge korában letört bimbóban Stratzinger Emil pénzügyigazgató szép reményekre jogosító kis unokáját veszítette; ez a csapás, a sokat megpróbált derék embert mélyen lesújtotta, de vigaszul őszinte részvétünkön kívül nem nyújthatunk neki mást, mint az Úr akaratában való hitet és megnyugvást.

Özv. Meskó Pálné szül. Bölke Matild, a jótékonyságáról híres matróna legközelebb Nyíregyházán befejezte áldásos földi életét. Az elhunyt urnőben Meskó László államtitkár és Meskó Pál a gazdaszövetség titkára édes anyját gyászolja és gyászukban mi is őszinte részvéttel osztozunk.

— **Erdőégés.** A libáni erdősegekben május 24-én, eddig még fel nem derített okból nagy tűz keletkezett, mely sokáig feltartóztatlanul terjedt, míg a délutáni órákban a faipari vállalat munkásai végre eloltották; a kár, mint állítják több ezer koronára tehető.

— **Azt hittük fölösleges** hirdetni, hogy a városi villamos lámpákat s azok szereléseit rongálni nem szabad. Azonban egyes helyeken a közvilágításra szolgáló villamoskörteket az oszlopokról valamely éretlen, tudatlan suhancok máris leszedték. Aki

ilyesmikről bármikor tudomást szerez, tartsa becsületbeli kötelességének a rendőrséget tájékoztatni. Hiszen ezzel saját vagyonát óvja, mert az utcai közvilágítás eszközei — tudvalevően — városi közvagyonot képeznek s a károsodás mindnyájunkat érint.

— **A dánosi nagy bünperben** szerdán délelőtt hirdették ki az ítéletet, mely meglepetésszerűen a gyilkos cigányok egyikét se sújtja halálbüntetéssel; Sztojka Párnó, Sztojka Dolár, Német Vrana, Trokár Marcsa életfogytiglani fegyházat kaptak; Sztojka Bajka, Lakatos Kuna, Balog Tuta 15 évi, Surányi Ignác 6, Surányi Márton 8, Surányi Lidia 3 évi, Kolumpár Buer, Lakatos Mari 4 évi fegyházat, Lakatos Rozi pedig csak 10 havi fogházat kapott. A jelenvolt nagy közönség az ítéletet elégedetlen morajjal fogadta; úgy az ügyész, mint a vádlottak semmiségi panaszt jelentettek.

— **Az E. M. K. E.** folyó évi június 8-án pünkösöd másodnapján tartja XXIV. rendes közgyűlését Marosujváron. Ohajtandó lenne, hogy választmányunk kötelékébe tartozó tagjai minél nagyobb számban vegyenek részt az igen érdekesnek ígérkező közgyűlésen. Marosujvár közönsége mindent megtesz, hogy vendégei a legjobban találják magukat. Jelentkezni lehet Szabó Albert kir. bányatanácsos urnál, még pedig f. év június 1-ig bezárólag. A jelentkezésnél a következő kérdésekre kell tekintettel lenni: a) Kíván-e a jelentkező éjjeli szállást? b) Melyik vonattal érkezik, kíván-e kedvezményes vasuti jegyet? c) Részt vesz-e a társas ebeden (Ebédjegy 5 K mely összeg a jelentkezéssel egyidejűleg beküldendő.) d) Részt vesz-e a Stefánia-bánya megtekintésében? (Látogatási díj 1 korona.) e) Részt vesz-e a hangversenyen? A választmány titkárnál rendelkezésre áll 3 drb. kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolvány; aki igényelne egy ilyet, forduljon Dr Solymossy Lajos titkárhoz.

— **Földrengések.** A kecskeméti és nagykőrösi mult vasárnapi földrengést csütörtökön délelőtt tíz óra tájban két percig tartó földrengés követte Budapesten, melyet a fővároson kívül Kunszentmiklóson, Pécelen és Nagy Kátán is észleltek. Kecskeméten a lökés erősebb és már hajnali félhárom órakor érezhető volt; a házak meginogtak és több emeletes ház megrepedt; az első lökést 9 órakor egy még hatalmasabb követte, mely óriási riadalmat okozott a városban és a katolikus templomot erősen megrongálta. Budapesten azonban csak kevés kárt okozott. Az utolsó nagyobb földrengés 1902. év tavaszán volt Pestmegyében, amikor is Gomba községben 50 kémény dőlt be és több ház fala megrepedt.

— **Az oklándi olvasókör** mult vasárnap este erkölcsileg és anyagilag szépen sikerült táncestélyt rendezett, melyet bevezetett egy ügyesen összeállított s lejátszott műsor. Az alkalmi dalkart ifj. Deák Mózes ujfalvi tanító tanította be és vezette; pár számával is dicsőséget szerzett, énekesek és vezető elismerést arattak. Borbáth Zoltán a „Desperát ur” című monologot adta elő tetszés között. „A miniszterelnök bálja” egy felvo-

násos vígjátékot Sipos Béla, Zsigmond Irén, Patakfalvy Ágnes, Gáspár Pál, Sándor István, Bedő Gyula és Sándor Lajos a vidéki műkedvelők színvonalát felülmúló készséggel adták elő. Mi az oklándi műkedvelőket kétszeres örömmel köszöntjük, hogy nem törődtek a falusi előítélet ördögével és a kínai fal gátló hatalmával. A zászló alá szegődtek s első szereplésükkel annak becsületet szereztek. S mikor ezt kiemeljük, leszögezzük Péterfi Albert kir. járásbíró, olvasóköri elnök népszerűségét, ki székely szívével és társadalmat szerető lelkével az estélyt létre hozta. Azért meg egyenesen üdvözljük, hogy ez sikerült is. Mi értjük az ő lelkének álmait, hogy a kis központ nagy vidéke összeforrjon. Vajha ez álom valóra válna! Tudósításunkat azzal zárjuk, hogy az estély sikerült mindenekben. Anyagilag 131 K 10 f jövedelmet hozott a körnek. *Vidéki.*

— **Konfirmációi Emlék.** A Dénester Dénes homoródkarácsonfalvi unitárius pap szerkesztésében megjelent gazdag tartalmú *Konfirmációi Emlék* kapható Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

— **Az Erdélyi Múzeum-Egyesület** ez évi június hó 8. és 9. napján tartja Brassóban IV. vándor-gyűlését; résztvevők a titkárnál: Kolozsvár Farkas-utca 13. jelentkezhetnek.

— **Könyvkötő tanulónak** felvesz egy jóra való fiut azonnal Betegh Pál könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Kiadja: Betegh Pál könyv- és újság kiadó intézete.

Nyári menetrend.

Érvényes 1908 évi május hó 1-től.

Szv.	Gyv.	Budapest k. p. u. — Predeal — Bukarest — Palanca	Gyv.	Szv.
I-III.	I-II.	Állomások	I-II.	I-III.
506	502.		501	507
I-III.	I-II.		I-II.	I-III.
820	915	i Budapest k. p. u.	750	720
1121	1112	é Szolnok	539	344
144	1247	é Püspökladány	408	117
—	218	é Debreczen	220	1040
348	211	é Nagyvárad	239	1104
827	553	é Kolozsvár	1150	559
—	937	é Dés	—	309
1016	726	é Aranyosgyéres	930	348
1048	755	é Torda	852	313
1044	750	é Székelykocsárd	900	307
453	1025	é Marosvásárhely	615	1225
1143	881	é Tövis	812	157
—	930	é Gyulafehérvár	700	1244
—	408	é Arad	1221	632
800	1220	i Budapest k. p. u. Aradon át	1225	605
404	1090	i Arad	438	225
1056	746	i Gyulafehérvár	910	850
1206	838	i Tövis	812	157
1239	905	é Küküllőszög	785	1253
302	911	i Küküllőszög — Parajd	645	1238
902	923	é Parajd Szováta és Korond fürdői	105	745
127	944	é Kiskapus	656	1146
358	1257	é Nagyszeben	445	731
300	1055	é Segesvár	549	954
320	1110	i Segesvár-Sz. udvarhely	600	917
326	1114	i Héjjasfalva	536	930
402	1130	i Héjjasfalva-Sz. udvarhely	531	849
441	1229	é Székelykeresztúr	430	815
606	155	é Székelyudvarhely	305	700
632	135	Homoród-, Székely-, Gergely- és Solymossy-féle Sósfürdők	—	—
712	209	é Földvár Előpatak-fürdő	313	637
1200	219	i Brassó	245	546
111	331	é Predeal	112	332
805	920	é Bukarest	800	915
841	305	i Brassó-Kézdivásárhely-Bereczk	159	633
1008	430	é Sepsiszentgyörgy	1241	505
1249	705	é Kézdivásárhely	1033	245
134	759	é Kézdiszentkereszt, Vénus-ásványvíz-forrás, Kőbányák, lenmagolaj készítés	952	154
225	856	é Bereczk	905	1257
1035	500	i Sepsiszentgyörgy-Gyimes-Palanca	1205	425
1114	610	é Málnás-fürdő	1113	346
1143	653	é Tusnád-fürdő	1033	321
1242	831	é Csikszereida	903	223
115	900	é Mádéfalva	824	151
336	306	i Gyimes	520	—
346	346	é Palanca	—	1092
200	946	é Mádéfalva	755	150
440	1230	é Gyergyószentmiklós	500	1020

Uj magyar lemezek! Legujabb Scala felvételek! Grammofon hangle- mezek kicserélése!

Bármely gyártmányu kemény gummi lemezt, a „Columbia“ kivételével teljes eladási értékben visszavesz — három uj „Scala“ lemez átvétele és fizetése mellett:

BETEGH PÁL

könyv- és zeneműkereskedése

:: Székelyudvarhelyt. ::

Két oldalas kis lemez 3 K 50 f,
Nagy lemez 6 K — f.

A „Scala“ lemezek a legjobbak.

Sz. 3760—908. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy Pál Albertné végrehajtónak Csöngözi Elek és társa végrehajtást szenvedő elleni 3 kor. 80 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelyudvarhelyi 1431 sz. tljkvben A 1 sorsz. 437—10 hrsz. alatti ingatlanra 1152 korona ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908 évi június hó 20-ik napján d. e. 9 órakor a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhelyt, 1908. évi március 24 én.

BARDOZ,

kir. törvényszéki egyesbíró.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállítatnak Betegh Pál könyv-, papír-, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkez.

Székelyföldi kerületi fiókja.

Kaszálási idő alkalmából kötelességünknek tartjuk a mélyentisztelt gazdaközönség szives figyelmét igen mérsékelt áru

„Oszborne“ fűkaszázó gépeinkre

felhívni, amelyek idő megtakarítás, gyorsaság, tartósság tekintetéből minden gazdaságnál nélkülözhetetlenek. — Ugyisint friss szállítmányu kitűnő fajtiszta borainkat is a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánljuk, kitűnő tisztelettel

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete.

Jeszenszky, intéző.

Pályázati hirdetés.

A székelyudvarhelyi ref. Kollegium Elöljárósága pályázatot hirdet a kollegiumi

pénzlárnoki

állásra. Javadalmazás évi 1200 korona. Pályázatok benyújtandók folyó évi június 15-ig. Az állás f. évi július 1-én lesz elfoglalandó. Az óvadékra és ügykezelésre vonatkozó föltételek és utasítások megtudhatók Szabó András gazd. felügyelő tanártól.

Ényképészeti

szárazlemez, kartonok, előhívó és rögzítő-fürdők — különösen amatőrök részére a legjobb minőségben kaphatók

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
Székelyudvarhelyt.

Rigler József Ede fotopari
osztályának elárúsítása, A. A. d. r. i. a. v. é. d. j. e. g. y. g. y. e. l.

VAN, de soká nem lesz

ilyen olcsó ár!

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. sz. alatt WEISZ ÁRMEN UTÓDA butoraktáros összes készletét — átköltözés miatt — eddig nem létezett olcsó áron azonnal eladja.

Cseresznyét, nagy szeműeket főzésre postakosárként 3 koronáért. Ugorkát, kalarabét, zöld vajbahót, tököt, kelkáposztát, gombát, cukorborsót, spargát carfiolt és új burgonyát vegyesen, postakosárként 2 K 50 fillérért (ismét-eladóknak külön ajánlatot) küld Szabó 104. Csongrád.

Eladó ház.

Székelyudvarhelyt, a báró Orbán Balázs-utca 31. sz. a. levő épületes beltelek eladó. Értekezni lehet Barabás Dénes kereskemesterrel ugyanott

Kitűnő főzött

ECET

nagyban és kicsinyben, állandóan előnyös árak mellett kapható CSIA BALÁZS ecetgyárában Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca (ezelőtt Cigány-utca) 22. sz. alatt. Jó minőségű honi gyártmány!

B O R !

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Használt, de jó karban levő

KERÉKPÁROK

nálam leszállított áron kaphatók és új kerékpárokat is, bármely gyártmányt, rendelék. Mindenféle kerékpár alkatrészt raktáron tartok. KELEMEN LAJOS, épület- és műlakatos Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 20. sz.

Hengerműmalom megnyitás!

Ezennel értesitem a t. örlető közönséget, hogy Székelyudvarhelyt (a vasuti állomással szemben) a Bethlen-utca és Bálint-utca sarkán levő saját telkemen műmalmomat modern automatikus gépekkel teljesen ujonnan, minden kíváncsnak megfelelően felszerelve, megindítottam.

Automatikus műmalmomban mindenféle gabona őrltetik. A buza tisztítása otthon felesleges, mivel a legüszkösebb gabonát is legjobban és legtakarékosabban kitisztítja, miután az által a liszt erősebb és világosabb színt nyer. Minden t. örlető becses tudomására hozom, hogy a műmalmomban készült liszt feltűnően szaporul az őrlés után, ennél fogva a t. örlető közönség érdekében áll, hogy többféle lisztnek, az őrlési zavarok kikerülése végett, üres zsákokkal is rendelkezék. Biztosítom előre is az igen t. örlető közönséget, hogy nálam az előállított őrléménnyel, valamint a tisztességes vámolás tekintetében meg lesz elégedve.

Szives pártfogását és támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Ágoston Béla, műmalom-tulajdonos.

A gabona-neműek be- és hazaszállítására a t. örlető közönség részére fogatot tartok.

Képes levelezőlapok, finom hazai

levélpapírokat dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Székelyudvarhelyt Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

A párisi világkiállításon bronz éremmel, Marosvásárhelyen ezüstéremmel, a debreceni szakkiallításán aranyéremmel, a tordai védőegyleti kiállításán arany oklevéllel, az Országos Iparegyesület által díszesztéremmel kitüntetve.

Kész cipők legnagyobb raktára Orbán, Nagy és Tamás cipészüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 2. sz (Flórián-ház).

Legnagyobb választékban, általános elismert legjobban és legcsinosabb kivitelben kaphatók mindenféle kész cipők urak, hölgyek és gyermekek részére. Ugyisint elvállalnak minden szakmába vágó, legkényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat teljesen versenyképes árak mellett. Vidéki megrendelések találó használt cipők beküldése után legpontosabban és gyorsan utánvét mellett esz közöl ennek. Nem alkalmas árak készsége visszavételnek és kicserélésnek. Készítményeinkért cegünk országosan jó hírneve kezkeskedik. Szives pártfogást ker es az edd g bizalomert halás köszönettel mond

Orbán, Nagy és Tamás cipészüzlete Sz.-udvarhelyt.